

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.024.01.2021

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach Kancelaria ogólna
Wpt. dn. 08-09-2021
Nr rkp. 114.100121
Przyjął: Magdalena Porańska

Pan
Jakub Chelstowski
Marszałek Województwa Śląskiego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
ul. Juliusza Ligonia 46
40-037 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/004 – Przygotowanie systemu wdrażania Funduszy Polityki Spójności Unii Europejskiej
2021–2027

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego ¹ ul. Juliusza Ligonia 46 40-037 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jakub Chelstowski, Marszałek Województwa Śląskiego, od 21 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja działań w zakresie przygotowania regionalnego programu operacyjnego na lata 2021–2027. 2. Przygotowanie prawne i organizacyjne systemu wdrażania Funduszy Polityki Spójności na lata 2021–2027.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce (2 września 2021 r.), z możliwością wykorzystania dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Monika Kopczyk, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LKA/148/2021 z 8 lipca 2021 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dalej: Urząd.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej W Urzędzie podjęto należyte działania w celu zawarcia Kontraktu Programowego dla Województwa Śląskiego⁴ oraz przygotowania regionalnego programu operacyjnego na lata 2021–2027, przy czym prace w tym zakresie nie zostały zakończone, z uwagi na toczące się równolegle w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej⁵ prace nad Umową Partnerstwa na lata 2021–2027⁶ (określającą strategiczne kierunki programowania i ustalenia dotyczące skutecznego i efektywnego korzystania z funduszy unijnych z Polityki Spójności), która ma zostać zawarta z Komisją Europejską⁷.

Podjęto również działania w celu przygotowania prawnego i organizacyjnego systemu wdrażania Polityki Spójności w nowej perspektywie finansowej, przy czym zaawansowanie prac w tym zakresie było na początkowym etapie, w związku z brakiem stosownych regulacji na poziomie krajowym oraz trwającym procesem przygotowywania regionalnego programu operacyjnego na lata 2021–2027.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Realizacja działań w zakresie przygotowania regionalnego programu operacyjnego na lata 2021–2027

Opis stanu faktycznego 1.1. W związku z przedstawieniem przez MFiPR (w dniu 19 stycznia 2021 r. na konferencji regionalnej dla województwa śląskiego⁹) projektu Umowy Partnerstwa, pismem z dnia 1 marca 2021 r. Marszałek Województwa Śląskiego¹⁰ zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o zwiększenie alokacji dla województwa w ramach Polityki Spójności (2 365 mln euro) i w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji¹¹ (2 066 mln euro) do odpowiednio 3 565 mln euro i 2 690 mln euro. Wskazał przy tym następujące okoliczności:

- biorąc pod uwagę przedstawioną w projekcie Umowy Partnerstwa alokację w ramach Polityki Spójności przypadającą na jednego mieszkańca (523,5 euro), województwo śląskie plasuje się na jedenastym miejscu, z powodu dużej gęstości zaludnienia;
- trzy spośród czterech Obszarów Strategicznej Interwencji¹² ujętych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 dotyczą województwa śląskiego (w tym cztery gminy jako obszary zagrożone trwałą marginalizacją, dziewięć miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, całe województwo);

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Kontrakt Programowy lub KP.

⁵ Dalej również: MFiPR.

⁶ Dalej: Umowa Partnerstwa lub UP.

⁷ Dalej również: KE.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dalej również: województwo.

¹⁰ Dalej: WSL.

¹¹ Dalej: FST.

¹² Dalej: OSI.

- województwo śląskie łączy odmienne kulturowo, geograficznie i historycznie podregiony charakteryzujące się zróżnicowanym poziomem rozwoju (w szczególności subregion północny różni się od reszty województwa parametrami rozwoju społeczno-gospodarczego, a dodatkowo nie będzie objęty wsparciem z FST);
- województwo śląskie boryka się z problemem bardzo złej jakości powietrza (według regionalnego wskaźnika postępu społecznego województwo zostało sklasyfikowane pod względem jakości środowiska na 229 miejscu z 240 regionów wchodzących w skład Unii Europejskiej¹³ oraz na ostatnim miejscu w Polsce, a według raportu Światowej Organizacji Zdrowia w województwie śląskim leży 13 z 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie);
- wzorem poprzedniej perspektywy kryterium bazowym do podziału środków na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne¹⁴ dla obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich winna być liczba ludności na danym obszarze funkcjonalnym jako najbardziej obiektywna zmienna; w województwie śląskim aktywnie działają cztery związki międzygminne;
- województwo śląskie jest w kraju regionem o największym zatrudnieniu w górnictwie i znaczącym zatrudnieniu w sektorze energetyki opierającej się na węglu, w związku z powyższym stoi przed nim wyzwanie przekwalifikowania ogromnej rzeszy pracowników tych branż (środki wyłącznie z FST nie pozwolą na przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji gospodarczej);
- województwo śląskie charakteryzuje się największym w kraju odsetkiem terenów zdegradowanych i zdewastowanych, wymagających rekultywacji;
- dla województwa śląskiego jest to ostatnia perspektywa finansowa, w której mieści się w kategorii regionów słabiej rozwiniętych, stąd też należy optymalnie wykorzystać najbliższe dziesięć lat na transformację społeczno-gospodarczą, przygotowanie do przeprowadzenia transformacji przemysłowej, a także rewitalizację zdegradowanych terenów oraz dokapitalizowanie średnich miast będących w najgorszej sytuacji społeczno-gospodarczej i zdrowotnej z powodu bardzo złej jakości powietrza.

(akta kontroli str. 3, 5, 9-21)

W odpowiedzi na pismo Sekretarza Stanu w MFiPR z 24 lutego 2021 r.¹⁵, w wyznaczonym terminie, tj. 8 marca 2021 r., Kierownik Referatu programowania i rozwoju w Departamencie Rozwoju Regionalnego¹⁶ (w imieniu Dyrektora tego departamentu) przekazała do MFiPR propozycję podziału alokacji podstawowej (kwoty 2 365 mln euro przedstawionej w projekcie Umowy Partnerstwa) programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027*. Propozycja uwzględniała zasady koncentracji tematycznej¹⁷ wskazane w ww. piśmie.

(akta kontroli str. 22-32)

¹³ Dalej: UE.

¹⁴ Dalej: ZIT.

¹⁵ Pismo skierowane do marszałków województw, w którym poinformowano o zakończeniu konsultacji projektu Umowy Partnerstwa oraz przedstawiono jej główne założenia. W piśmie tym poinformowano również o rozpoczęciu procesu negocjacji kontraktów programowych i zwrócono się o przekazanie propozycji podziału alokacji podstawowej, przedstawionej dla poszczególnych województw w projekcie Umowy Partnerstwa.

¹⁶ Dalej: Departament RR.

¹⁷ Co najmniej: 25,0% i 30,0% alokacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na działania podejmowane w ramach odpowiednio Celu Polityki 1. i Celu Polityki 2. oraz 25,0% alokacji Europejskiego Funduszu Społecznego Plus na działania związane z włączeniem społecznym.

W dniu 12 marca 2021 r. pracownicy Urzędu uczestniczyli w spotkaniu negocjacyjnym Kontraktu Programowego dla WSL w siedzibie MFiPR¹⁸. Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu RR „Podczas spotkania zostały podniesione kwestie związane między innymi z przedstawieniem dodatkowych potrzeb inwestycyjnych w regionie, w podziale na poszczególne Cele Polityki, stanem prac nad opracowaniem programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, identyfikacją obszarów szczególnie istotnych dla realizacji celów klimatycznych. MFiPR (...) zapewniło uczestników o przeznaczeniu alokacji co najmniej 2,36 mld euro z programu regionalnego dla Województwa Śląskiego i 2,07 mld euro z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji...”.

(akta kontroli str. 119-120, 218-222)

Odnosnie do otrzymanego z MFiPR w dniu 22 marca 2021 r. wzoru Kontraktu Programowego z prośbą o zgłoszenie uwag na załączonym formularzu, w dniu 29 marca 2021 r. Kierownik Referatu programowania i rozwoju (w imieniu Dyrektora Departamentu RR) przekazała 38 uwag w wymaganej formie, które dotyczyły przede wszystkim:

- wskazania jako źródła finansowania również FST;
- ograniczenia liczby przypadków, w których WSL winno poinformować ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego¹⁹ o planowanym podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu oraz o wydarzeniu otwierającym ten projekt;
- umożliwienia przenoszenia środków pomiędzy pulami przypisanymi do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego²⁰ i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus²¹;
- zobowiązania Ministra do przeznaczenia (w ramach tzw. rezerwy programowej) środków na wsparcie OSI regionalnych;
- zobowiązania Ministra do przekazania środków z budżetu państwa, stanowiących uzupełnienie do środków z EFRR, z przeznaczeniem na część wkładu krajowego w ramach projektów rewitalizacyjnych;
- odstąpienia od konieczności programowania środków na wsparcie inwestycji realizowanych w formule projektu hybrydowego;
- usunięcia zapisu o konieczności uzyskania pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw zdrowia dla objęcia wsparciem przedsięwzięcia z zakresu e-zdrowia²²;
- odstąpienia od zbędnych zapisów o obowiązku wsparcia przez stronę samorządową określonych przedsięwzięć w ramach instrumentu terytorialnego (w sytuacji gdy w województwie śląskim instrument ZIT będzie stosowany na całym obszarze);
- uwzględnienia zapisów umożliwiających współfinansowanie krajowe z budżetu państwa w instrumentach finansowych.

(akta kontroli str. 33-118)

¹⁸ Ze strony w spotkaniu uczestniczyli: Marszałek i Wicemarszałek WSL oraz Dyrektor Departamentu RR i jego zastępca. Ze strony MFiPR w spotkaniu uczestniczyli: Sekretarz Stanu oraz Dyrektor Departamentu Programów Operacyjnych i jego dwaj zastępcy.

¹⁹ Dalej: Minister.

²⁰ Dalej: EFRR.

²¹ Dalej: EFS+.

²² Przewidzianego do realizacji w ramach Celu Polityki 1. Celu Szczegółowego II.

W uzgodnionym terminie (15 czerwca 2021 r.) Dyrektor Departamentu RR przekazała do MFiPR stanowisko do otrzymanego przy piśmie Sekretarza Stanu w MFiPR z dnia 13 maja 2021 r. projektu Kontraktu Programowego dla WSL (uzupełnione 17 czerwca 2021 r.). Stanowisko to dotyczyło: wymogów koncentracji tematycznej określonych dla poszczególnych Celów Polityki, stosunku alokacji EFRR do EFS+, alokacji na pomoc techniczną, kwoty wnioskowanej z rezerwy programowej (1 200 mln euro), wysokości środków z Funduszu Pracy na realizację projektów przez powiatowe urzędy pracy, kwoty wkładu krajowego do wniesienia przez samorządy, wysokości środków przeznaczonych na wsparcie projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia i projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich, maksymalnego poziomu alokacji inwestycji realizowanych w formule projektu hybrydowego. Do stanowiska załączono uwagi do treści Kontraktu Programowego dla WSL, katalog odstępstw programu regionalnego od linii demarkacyjnej oraz wykaz przedsięwzięć priorytetowych. W odpowiedzi, w piśmie z dnia 29 lipca 2021 r. Sekretarz Stanu w MFiPR ustosunkował się do kluczowych kwestii poruszonych w powyższym stanowisku²³ oraz przekazał zmodyfikowany projekt Kontraktu Programowego z prośbą o przesłanie, w terminie dwóch tygodni, stanowiska WSL, jak również przekazanie dodatkowych informacji na temat przedsięwzięć strategicznych oraz zaktualizowanych danych dotyczących środków Funduszu Pracy niezbędnych do zabezpieczenia na projekty powiatowych urzędów pracy współfinansowane z EFS+. W piśmie z dnia 25 sierpnia 2021 r. Wicemarszałek WSL zwrócił się o przedłużenie tego terminu do 10 września 2021 r., z uwagi na trwający w Urzędzie proces uzgodnień poszczególnych kwestii poruszonych przez Sekretarza Stanu w MFiPR.

(akta kontroli str. 119-216, 719-722)

1.2. Zadania przygotowania projektu regionalnego programu operacyjnego i koordynacji prac w tym zakresie oraz prowadzenia negocjacji z MFiPR i KE powierzono pracownikom Referatu programowania i rozwoju w Departamencie RR²⁴. Prace w zakresie doboru i szacowania wartości wskaźników postępu

²³ Poinformował m.in., że:

- podziału rezerwy programowej dokonano w oparciu o załączoną do pisma metodologię i ostateczna alokacja (podstawowa oraz rezerwa programowa) dla FE SL 2021–2027 wynosi 2 792,3 mln euro (tj. o 427,3 mln euro więcej w porównaniu do kwoty wskazanej w poprzedniej wersji projektu Umowy Partnerstwa (2 365 mln euro), w sytuacji gdy Marszałek WSL i Dyrektor Departamentu RR w pismach z dnia odpowiednio 1 marca i 15 czerwca 2021 r. zgłaszali potrzebę zwiększenia alokacji o 1 200 mln euro);
- WSL otrzyma środki z FST w wysokości 2 066,0 mln euro (Marszałek WSL w piśmie z dnia 1 marca 2021 r. zgłosił potrzebę zapewnienia środków z FST w wysokości 2 690 mln euro);
- łącznie środki dla WSL z ww. źródeł w przeliczeniu na jednego mieszkańca dadzą kwotę ponad 1 070 euro, czyli ok. 300 euro więcej niż w perspektywie finansowej 2014–2020;
- zgodnie z oczekiwaniami regionów zwiększono poziom alokacji na pomoc techniczną z 3% do 3,89% ogólnej alokacji programu, a zatem limit środków na pomoc techniczną dla FE SL 2021–2027 wynosi 108,1 mln euro, z tego maksymalnie 80,9 mln euro w ramach EFRR oraz 27,2 mln euro w ramach EFS+ (w piśmie z dnia 15 czerwca 2021 r. Dyrektor Departamentu RR zaproponowała kwoty odpowiednio 70,9 mln euro w ramach EFRR i 23,7 mln w ramach EFS+);
- należy dążyć do przeznaczenia na wsparcie obszarów wiejskich (w tym miejsko-wiejskich oraz powiązań miasto – wieś) możliwie wysokiej kwoty, nie mniejszej niż 17,6% alokacji (w piśmie z dnia 15 czerwca 2021 r. Dyrektor Departamentu RR określiła dla projektów wspierających rozwój tych obszarów kwotę minimum 354,7 mln euro, tj. 12,7% alokacji);
- przyjmuje propozycję dotyczącą poziomu alokacji na wsparcie inwestycji realizowanych w formule projektu hybrydowego w obszarach: poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkaniowych (w piśmie z dnia 15 czerwca 2021 r. Dyrektor Departamentu RR zaproponowała 10% alokacji);
- w ramach alokacji dla FE SL 2021–2027 należy zagwarantować następujące nakłady, wynikające z koncentracji tematycznej: na działania w ramach Celu Polityki 1. nie mniej niż 272,0 mln euro, tj. ok. 13% środków EFRR (Dyrektor Departamentu RR zadeklarowała 25%); na działania w ramach Celu Polityki 2. nie mniej niż 774,0 mln euro, tj. ok. 37% środków EFRR (Dyrektor Departamentu RR zaproponowała 30%); na działania z zakresu włączenia społecznego nie mniej niż 206,6 mln euro, tj. ok. 29,5% środków EFS+ (Dyrektor Departamentu RR zadeklarowała 32,55%); na zrównoważony rozwój obszarów miejskich wdrażany z wykorzystaniem instrumentów terytorialnych nie mniej niż 370,5 mln euro, tj. ok. 17,7% środków EFRR (Dyrektor Departamentu RR zaproponowała 17%).

²⁴ Wewnętrzne regulaminy organizacyjne ustalone zarządzeniami Dyrektora Departamentu RR (nr 7/RR/2021 z dnia 1 lipca 2021 r. i wcześniejsze).

rzeczowego i finansowego tego programu powierzono pracownikom Referatu zarządzania rzeczowo-finansowego²⁵. Z kolei pracownicy Referatu analiz regionalnych i ewaluacji byli odpowiedzialni za prowadzenie badań ewaluacyjnych i analiz, z których rekomendacje wykorzystywano przy opracowywaniu programu²⁶. Ponadto, funkcjonował Zespół ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego²⁷, w skład którego wchodził przedstawiciele Urzędu (w tym dyrektorzy departamentów), Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości²⁸ i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach²⁹. Do zadań tego zespołu należał m.in. udział w pracach nad opracowaniem projektu regionalnego programu operacyjnego WSL na lata 2021–2027 (w tym monitorowanie postępu tych prac). W dniu 7 stycznia 2021 r. Marszałek WSL powołał również Zespół ds. koordynacji przygotowania i wdrażania RPO WSL 2021–2027³⁰, w skład którego wchodził członkowie Zarządu WSL (w tym Marszałek), dyrektorzy departamentów Urzędu (RR, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego), dyrektorzy WUP w Katowicach i ŚCP oraz Rzecznik Funduszy Europejskich w Departamencie RR. Do zadań tego zespołu należało m.in. monitorowanie i reagowanie na bieżące problemy związane z przygotowaniem i wdrażaniem tego programu.

W okresie od lutego do marca 2021 r. opracowano uproszczony projekt programu *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027*³¹, a następnie – wstępny projekt tego Programu, który został przyjęty przez Zarząd WSL w dniu 31 marca 2021 r. Jak wyjaśnił Marszałek WSL „Z uwagi na brak rozstrzygnięć MFIPR z KE, w tym linii demarkacyjnej pomiędzy programami, brak rozstrzygnięć co do struktury zarządzania Funduszem Sprawiedliwej Transformacji, co może mieć wpływ na kształt FE SL, oraz brak uzgodnienia MFIPR z KE w zakresie Krajowego Planu Odbudowy³², w pracach nad wstępnym projektem FE SL kierowano się wewnętrznymi pracami analitycznymi w oparciu głównie o projekty rozporządzeń UE oraz wyniki badań ewaluacyjnych do RPO WSL 2014–2020”.

(akta kontroli str. 3-4, 6-8, 229-235, 723-746, 752-754)

W dniach od 8 kwietnia do 29 kwietnia oraz 6 i 27 maja 2021 r. zorganizowano cykl warsztatów konsultacyjnych on-line pn. *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027 i Regionalny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 r.* Każdy z nich był kierowany do wskazanej grupy adresatów, tj. do: Komitetu Monitorującego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014–2020³³, reprezentantów związków ZIT/RIT (subregionów: centralnego, południowego, północnego i zachodniego), Zespołu ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji, Śląskiej Rady Innowacji, Zespołu Regionalnego dla inicjatywy regionów górniczych w województwie śląskim, Regionalnej Rady ds. Energii przy Śląskim Związku Gmin i Powiatów, Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego, Sejmiku Młodzieżowego Województwa Śląskiego, Lokalnych Grup Działania, związków zawodowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i instytucji

²⁵ Jw.

²⁶ Jw.

²⁷ W okresie prowadzenia czynności kontrolnych – na podstawie uchwały nr 1131/232/VI/2021 z dnia 12 maja 2021 r. w sprawie powołania Zespołu ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

²⁸ Dalej: ŚCP.

²⁹ Dalej: WUP w Katowicach.

³⁰ Zarządzenie Marszałka WSL nr 4/21.

³¹ Dalej: FE SL 2021–2027 lub Program.

³² Dalej: KPO.

³³ Dalej: RPO WSL 2014–2020.

otoczenia biznesu, mediów oraz grup lokalnych samorządów gospodarczych i cechów rzemiosł. Ponadto, w sprawie ww. dokumentów, w dniu 8 czerwca 2021 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego.

(akta kontroli str. 3, 6, 236-258, 463-464)

W rezultacie, w okresie od maja do lipca 2021 r. opracowano trzecią wersję wstępnego projektu FE SL 2021–2027, która została przyjęta przez Zarząd WSL w dniu 4 sierpnia 2021 r. W dniu 6 sierpnia 2021 r. dokument ten został przekazany do MFiPR i KE w celu zgłoszenia uwag/sugestii³⁴.

(akta kontroli str. 219, 223-228, 259-320, 465-467, 768-770)

Monitorowanie postępu prac nad przygotowaniem projektu FE SL 2021–2027 odbywało się na spotkaniach członków Zespołu ds. koordynacji przygotowania i wdrażania RPO WSL 2021–2027 oraz na spotkaniach członków Zespołu ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego.

(akta kontroli str. 3-4, 7-8, 755-767)

Do końca marca 2021 r. nie wystąpiły istotne przesunięcia w czasie działań w stosunku do terminów założonych w *Harmonogramie prac nad FE SL 2021-27*³⁵. Również większość warsztatów konsultacyjnych przeprowadzono w terminie określonym w ww. dokumencie (do 30 kwietnia 2021 r.), przy czym w trakcie ich realizacji podjęto decyzję o przeprowadzeniu jeszcze dwóch warsztatów w dniu 6 oraz 27 maja 2021 r. (odpowiednio dla mediów oraz grup lokalnych samorządów gospodarczych i cechów rzemiosł), jak również (w związku z wnioskiem Przewodniczącego Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego) – spotkania w dniu 8 czerwca 2021 r. Istotnemu przesunięciu w czasie, w stosunku do terminów założonych w Harmonogramie, uległy: opracowanie, zaopiniowanie przez dyrekcję Departamentu RR, przedstawienie Zarządowi WSL i przekazanie do opiniowania do MFiPR kolejnej wersji (po powyższych konsultacjach) wstępnego projektu FE SL 2021–2027 (ostatnie z tych działań miało nastąpić do 15 czerwca 2021 r., a zostało zrealizowane 6 sierpnia 2021 r.) oraz sporządzenie szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia na opracowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego Programu (co nadal było w trakcie realizacji na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK, a miało być wykonane do końca kwietnia 2021 r.³⁶). Wśród przyczyn tego stanu Kierownik referatu programowania i rozwoju wskazała m.in. toczące się prace nad Umową Partnerstwa, Kontraktem Programowym dla WSL³⁷ i terytorialnym planem sprawiedliwej transformacji dla WSL oraz ustalaniem modelu zarządzania FST, jak również niezakończony proces przyjmowania regulacji dotyczących Polityki Spójności 2021–2027 na poziomie europejskim. Do realizacji pozostały działania zmierzające do opracowania i przyjęcia przez Zarząd WSL kolejnej/kolejnych wersji projektu FE SL 2021–2027 (po opiniowaniu przez MFiPR i KE, po ustawowych konsultacjach społecznych Programu wraz ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko) oraz przekazanie go do KE w celu zatwierdzenia, co założono w Harmonogramie na styczeń 2022 r.

(akta kontroli str. 677-681)

³⁴ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK nie wpłynęły z MFiPR ani KE uwagi/sugestie do trzeciej wersji wstępnego projektu FE SL 2021–2027.

³⁵ Dalej: Harmonogram.

³⁶ Od tego terminu do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK upłynęło 125 dni.

³⁷ W szczególności negocjacje dotyczące ustalenia ostatecznej alokacji FE SL 2021–2027, koncentracji tematycznej i linii demarkacyjnej pomiędzy programami Polityki Spójności 2021–2027.

W sprawie dotrzymania założonego w Harmonogramie terminu na przyjęcie projektu FE SL 2021–2027 uchwałą Zarządu WSL, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „IZ RPO WSL dołoży wszelkich starań, aby planowane z końcem roku 2021 przygotowanie programu oraz jego konsultacje w tym z KE i MFIPR zostało zrealizowane, a także przyjęcie przez Zarząd Województwa. Dlatego też założony termin w tym zakresie uważać należy za aktualny”. W sprawie realnego terminu rozpoczęcia wdrażania FE SL 2021–2027, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „Zakładając, że KE wyda decyzję o przyjęciu programu na początku stycznia 2022 r. to rozpoczęcie wdrażania FE SL 2021–2027 nastąpi zaraz po tym fakcie. Patrząc na rozpoczęcie wdrażania dwóch poprzednich perspektyw 2007–2013 oraz 2014–2020 zakładamy, że ogłoszenie pierwszych naborów projektów nastąpi w okresie 4-5 miesięcy od przyjęcia programu przez KE w drodze decyzji”.

(akta kontroli str. 668, 672)

Ryzyka ujęte w Rejestrze ryzyk Departamentu Rozwoju Regionalnego nie dotyczyły przygotowania FE SL 2021–2027.

(akta kontroli str. 494-501)

1.3. Przyjęty przez Zarząd WSL w dniu 4 sierpnia 2021 r. wstępny projekt FE SL 2021–2027:

- 1) został sporządzony w oparciu o wzór, o którym mowa w art. 21 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej³⁸ – załącznik nr V *Wzór programów wspieranych z EFRR (cel „Inwestycje na rzecz zatrudnienia i wzrostu”), EFS+, Fundusz Spójności, FST i EFMRA – art. 21 ust. 3;*
- 2) zawierał odpowiednie elementy określone w art. 22 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, z wyjątkiem:
  - a. odnoszących się do poszczególnych celów szczegółowych wskaźników produktu i rezultatu oraz indykatywnego podziału zaprogramowanych zasobów według rodzaju interwencji, w ujęciu tabelarycznym ustalonym we wzorze stanowiącym załącznik nr V do rozporządzenia ogólnego (art. 22 ust. 3 lit. d pkt ii oraz viii rozporządzenia ogólnego);
  - b. wskaźników produktu priorytetu dotyczącego pomocy technicznej, wraz z odpowiadającymi celami pośrednimi i celami końcowymi (art. 22 ust. 3 lit. e pkt ii rozporządzenia ogólnego);
  - c. planu finansowego według ustalonych tabel (art. 22 ust. 3 lit. g pkt i-ii rozporządzenia ogólnego);
  - d. oceny spełnienia warunków podstawowych, według stanu na dzień przedłożenia programu (art. 22 ust. 3 lit. i rozporządzenia ogólnego).
- 3) spełniał odpowiednie wymogi dla programu służącego realizacji umowy partnerstwa oraz dla programu operacyjnego, wskazane w art. 14i oraz art. 17 ust. 1

³⁸ Dz.U. UE L 231/159 z 30 czerwca 2021 r. Dalej: rozporządzenie ogólne.

ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju³⁹, z wyjątkiem spełnienia wymogów określenia:

- a. oczekiwanych rezultatów planowanej interwencji wraz ze wskaźnikami (art. 14i pkt 2 i art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy zppr);
- b. informacji o wysokości współfinansowania Programu i poszczególnych priorytetów (art. 17 ust. 1 pkt 6 lit. c ustawy zppr);
- c. systemu instytucjonalnego określającego instytucje i podmioty zaangażowane w realizację Programu oraz ich powiązania (art. 14i pkt 5 ustawy zppr);
- d. systemu realizacji Programu⁴⁰ (art. 17 ust. 1 pkt 6 w zw. z art. 17 ust. 1a ustawy zppr);
- e. sposobu monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celów (art. 17 ust. 1 pkt 8 ustawy zppr).

W sprawie elementów/wymogów ww. w pkt 2 i 3 a-b, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „Ze względu na wstępny charakter dokumentu nie wszystkie sekcje zostały wypełnione. Obecnie projekt został przekazany do roboczych konsultacji z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Komisją Europejską. W wyniku konsultacji może ulec zmianie zakres interwencji. Dodatkowo zakres interwencji jest zależny od wyniku prac nad Umową Partnerstwa, linią demarkacyjną z Krajowym Planem Odbudowy oraz Funduszem Sprawiedliwej Transformacji, dlatego też nie wszystkie sekcje projektu programu można było uzupełnić”. Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła również, że ocena spełnienia warunków podstawowych zostanie ujęta w kolejnej wersji projektu Programu, a pozostałe elementy/wymogi ww. w pkt 2 i 3 a-b zostaną uzupełnione/spelnione po ustaleniu ostatecznego zakresu wsparcia w Programie. Przyczyny nierozpoczęcia prac nad ustanowieniem systemu realizacji FE SL 2021–2027, jak również wyznaczeniem instytucji w tym systemie, przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 2.3.

Wsparcie zintegrowanego rozwoju terytorialnego w formach, o których mowa w art. 28 rozporządzenia ogólnego, założono w FE SL 2021–2027 (wersja trzecia) w następujących priorytetach i działaniach:

- II *Ekologiczne Śląskie* – w działaniach 2.1 *Efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej* i 2.2 *Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych*⁴¹ oraz 2.4 *Odnawialne źródła energii*⁴² przewidziano wykorzystanie ZIT;
- III *Mobilne Śląskie* – w działaniu 3.1 *Zrównoważony transport miejski*⁴³ przewidziano wykorzystanie ZIT;

³⁹ Dz.U. z 2021 r. poz.1057. Dalej: ustawa zppr.

⁴⁰ Warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programu, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji.

⁴¹ Wsparcie ma być przeznaczone na kompleksową, głęboką modernizację energetyczną (w tym wymianę oświetlenia na energooszczędne) budynków, których właścicielem jest samorząd terytorialny oraz podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane (2.1), a także wspólnoty mieszkaniowe, stowarzyszenia budownictwa społecznego i osoby prywatne (2.2). Wsparcie może obejmować również innowacyjne systemy do monitorowania i zużycia energii oraz inteligentne rozwiązania ograniczające zużycie energii. Dodatkowo w ramach projektu możliwe będzie przeprowadzenie działań edukacyjnych pozwalających na podkreślenie walorów ekologicznych projektu.

⁴² Wsparcie ma być przeznaczone na inwestycje polegające na budowie i rozbudowie (w tym zakupie i montażu) infrastruktury do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania (na potrzeby danego źródła) energii elektrycznej i ciepłej z odnawialnych źródeł energii wraz podłączeniem do sieci. Dofinansowanie dotyczące zwiększenia poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych przewiduje budowę jednostek wytwarzania energii wykorzystujących energię biomasy, biogazu, słońca, wiatru, a także geotermię oraz energię wody. Zakłada się wsparcie dla energetyki rozproszonej (prosumenckiej), klastrów energii oraz spółdzielni.

⁴³ Wsparcie ma być przeznaczone na: inwestycje obejmujące węzły/centra przesiadkowe wraz z poczekalniami, przystankami i całą drobną infrastrukturą towarzyszącą (m.in. infrastrukturą do tankowania/ladowania pojazdów zasilanych paliwami alternatywnymi); rozwiązania cyfrowe ułatwiające i zachęcające do korzystania z transportu publicznego w postaci systemów

- VII Śląskie bliżej obywateli – w działaniach 7.1 *Zwiększenie roli kultury i turystyki w rozwoju subregionalnym*⁴⁴ i 7.2 *Rozwój ZIT*⁴⁵ przewidziano wykorzystanie ZIT, a w działaniach 7.3 *Rewitalizacja obszarów miejskich* i 7.4 *Odnowa obszarów wiejskich*⁴⁶ przewidziano wykorzystanie innego instrumentu terytorialnego (gminnego programu rewitalizacji).

Do wstępnego projektu Programu (wersja trzecia) złączono dokument pn. *Tabela finansowa FE SL 2021–2027*, według której alokacja wyniosła 2 792,3 mln euro (zwiększenie o 427,3 mln euro w porównaniu do wersji drugiej⁴⁷), z tego 2 092,3 mln euro wkładu UE w ramach EFRR i 700,0 mln euro wkładu UE w ramach EFS+. W podziale na priorytety alokacja przedstawiała się następująco: I *Inteligentne Śląskie* – 403,5 mln euro (EFRR); II *Ekologiczne Śląskie* – 703,5 mln euro (EFRR); III *Mobilne Śląskie* – 212,9 mln euro (EFRR); IV *Lepiej połączone Śląskie* – 301,2 mln euro (EFRR); V *Społeczne Śląskie* – 672,8 mln euro (EFS+); VI *Śląskie dla mieszkańca* – 139,8 mln euro (EFRR); VII *Śląskie bliżej obywateli* – 250,5 mln euro (EFRR); VIII *Pomoc techniczna* – 108,1 mln euro (80,9 mln euro w ramach EFRR i 27,2 mln euro w ramach EFS+).

(akta kontroli str. 259-320)

W celu spełnienia warunków podstawowych, wskazanych w załączniku IV do rozporządzenia ogólnego *Tematyczne warunki podstawowe mające zastosowanie*

dynamicznej informacji pasażerskiej oraz innych podobnych rozwiązań; inwestycje związane z dworcami i przystankami kolejowymi, szczególnie pod kątem ich dostosowania do zasad dostępności dla osób o ograniczonej mobilności, zapewnienia podróży odpowiednich środków bezpieczeństwa i komfortu oraz zapewnienia dostępu do infrastruktury towarzyszącej; niezbędną przebudowę dróg lokalnych, ale tylko jako element większego projektu oraz w zakresie poprawy bezpieczeństwa poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych i przeznaczoną dla środków komunikacji publicznej (nie dopuszczalne będą inwestycje przeznaczone dla indywidualnego ruchu zmotoryzowanego); budowę dróg rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych zapewniających skomunikowanie z centrami/węzłami przesiadkowymi; inwestycje związane z ograniczaniem indywidualnego ruchu samochodowego w centrach Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w postaci wyznaczenia stref wyłączonych z indywidualnego ruchu samochodowego, nadawania priorytetu dla transportu zbiorowego i alternatywnego, tworzenia buspasów, infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego; zakup taboru niskoemisyjnego (w tym tramwajowego i trolejbusowego) wraz z niezbędną infrastrukturą do jego obsługi i tankowania/zasilania paliwami alternatywnymi; budowę/przebudowę linii tramwajowych; inwestycje w bezemisyjne środki transportu (autobusy elektryczne/wodorowe, trolejbusy, elektryczny lub wodorowy transport szynowy); inwestycje związane z promocją alternatywnych, zeroemisyjnych form transportu.

⁴⁴ Wsparcie ma być przeznaczone na: obiekty przynależne do funkcjonujących w regionie szlaków dziedzictwa kulturowego, a także przedsięwzięcia ponadlokalne na rzecz tworzenia nowych oraz rozwoju istniejących szlaków, w tym uwzględniające rozbudowę systemów e-informacji kulturalnej, spójnego oznakowania obszarów atrakcyjnych kulturowo, upowszechnienia wiedzy o lokalnym dziedzictwie naturalnym wraz z promocją szlaków dziedzictwa kulturowego; tworzenie i rozwój zrównoważonej infrastruktury turystycznej w oparciu o endogeniczne potencjały na obszarach o wysokiej atrakcyjności turystycznej, jak również sieciowanie tej infrastruktury na rzecz utworzenia lub rozszerzenia szlaków turystycznych różnych rodzajów (pieszych, rowerowych, konnych, narciarskich, wodnych), w tym infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych i zagospodarowanie ich otoczenia; rozwój zrównoważonej infrastruktury turystycznej promującej aktywne formy spędzania czasu wolnego; działania powiązane, zintegrowane, umożliwiające zaferowanie mieszkańcom i turystom rozwiązań pakietowych, kompleksowych m.in. łączących bardziej rozpoznawalne produkty turystyczne i kulturalne z produktami mniejszej skali, bardziej lokalnymi i wspierających rozwój powiązanych funkcjonalnych w subregionach; przekształcenie istniejących instytucji kultury w wielofunkcyjne centra oferujące zróżnicowaną ofertę m.in. kulturalną, animacyjną, edukacyjną dla wszystkich grup mieszkańców oraz prowadzące aktywne działania na rzecz rozwoju kapitału społecznego na poziomie lokalnym.

⁴⁵ Wsparcie przeznaczone będzie na wzmocnienie potencjału Związków ZIT do kompleksowego zarządzania rozwojem w wymiarze subregionalnym, w tym w zakresie opracowania strategii terytorialnych oraz innych dokumentów planistycznych i analitycznych wspierających kompleksowy rozwój w obszarach funkcjonalnych, a następnie ich monitorowanie i ocenę. Ponadto, wsparcie zostanie ukierunkowane na działania koordynacyjne, animacyjne, szkoleniowe i promocyjne w subregionach, służące poprawie jakości projektów, jak również wprowadzania innowacji i dobrych praktyk w zarządzaniu rozwojem oraz szerszego włączenia mieszkańców w procesy rozwojowe.

⁴⁶ Wsparcie zostanie przeznaczone na zagospodarowanie terenów i obiektów w miastach (7.3) oraz na obszarach wiejskich (7.4), w tym po-górnicych / przemysłowych / powojennych / popegeerowskich/ po-kolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia. Dodatkowo, wsparciem objęte zostanie opracowanie m.in. diagnoz, analiz oraz usługi doradcze niezbędne dla opracowania przez gminy wiejskie wysokiej jakości gminnych programów rewitalizacji (7.4).

⁴⁷ W ramach prowadzonych negocjacji przedstawiciele Urzędu zgłaszali do MFIPR potrzebę zwiększenia alokacji z rezerwy programowej o 1 200 mln euro (m.in. w pismach z dnia 1 marca i 15 czerwca 2021 r. potrzebę taką zgłosili odpowiednio Marszałek Województwa Śląskiego i Dyrektor Departamentu RR, co opisano w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Przy piśmie z dnia 29 lipca 2021 r. Sekretarz Stanu w MFIPR przekazał Marszałkowi WSL kolejną wersję projektu Umowy Partnerstwa i poinformował, że ostateczna alokacja (podstawowa i rezerwa programowa) wynosi 2 792,3 mln euro, tj. o 427,3 mln euro więcej w stosunku do alokacji przedstawionej w poprzedniej wersji projektu Umowy Partnerstwa (2 365,0 mln euro).

do EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności – art. 15 ust. 1 (pkt 1.1. i 3.1.), podjęte działania przedstawiały się następująco:

- dla spełnienia warunku *Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji* podjęto działania w celu uzyskania rezultatu określonego w piśmie Sekretarza Stanu w MFiPR z dnia 30 listopada 2020 r. (przyjęcia na poziomie urzędów marszałkowskich Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji) i w dniu 30 czerwca 2021 r. Zarząd WSL przyjął Regionalną Strategię Innowacji Województwa Śląskiego 2030 – Inteligentne Śląskie⁴⁸ oraz raport z wypełniania przez WSL warunków umożliwiających korzystanie ze środków EFRR związanych z celem 1. Polityki Spójności UE na lata 2021–2027⁴⁹ (warunek ten uznano za spełniony);
- dla spełnienia warunku *Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie* podjęto działania w celu uzyskania rezultatu określonego w ww. piśmie (przyjęcia na poziomie urzędów marszałkowskich regionalnych planów transportowych) i w dniu 1 czerwca 2021 r. zawarto umowę na opracowanie dokumentu *Regionalny Plan Transportowy dla Województwa Śląskiego* wraz z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wykonaniem analiz diagnostyczno-prognostycznych w zakresie funkcjonowania regionalnego systemu transportu, z terminem realizacji określonym na 19 sierpnia 2022 r. (na dzień zakończenia czynności kontrolnych warunek ten nie został spełniony).

(akta kontroli str. 470-493, 668-669, 673-674, 710-716, 804)

1.4. Podmiotom zewnętrznym zlecono sporządzenie dwóch opracowań dotyczących perspektywy finansowej 2021–2027, tj.:

- w dniu 1 czerwca 2021 r. zawarto umowę o wartości 1 949,6 tys. zł brutto na opracowanie dokumentu *Regionalny Plan Transportowy dla Województwa Śląskiego*⁵⁰ wraz z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz wykonaniem analiz diagnostyczno-prognostycznych w zakresie funkcjonowania regionalnego systemu transportu – zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 1-5 tej umowy, zakończenie pierwszych pięciu etapów realizacji przedmiotu zamówienia winno nastąpić do 30 listopada 2021 r.
- w dniu 2 sierpnia 2021 r. zawarto umowę o wartości 381,3 tys. zł na wykonanie badania *Ewaluacja ex-ante programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027* – zgodnie z § 2 ust. 1 lit. a tej umowy, w terminie do 14 dni od jej zawarcia wykonawca przekazał zamawiającemu raport metodologiczny wraz z projektami narzędzi badawczych oraz harmonogramem realizacji badania.

Na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK nie upłynęły ostateczne terminy na wykonanie przedmiotów zamówienia, określone w ww. umowach (odpowiednio 19 sierpnia 2022 r. i 20 grudnia 2021 r.) i prace były w toku (nie poniesiono wydatków z tego tytułu).

(akta kontroli str. 506, 519-559, 710-718)

Ponadto, w okresie od 14 października 2019 r. do 21 września 2020 r. zawarto sześć umów o łącznej wartości 805,6 tys. zł brutto na wykonanie ewaluacji wpływu wsparcia udzielonego w ramach RPO WSL 2014–2020 na osiągnięcie celów

⁴⁸ Uchwała nr 1554/246/VI/2021.

⁴⁹ Uchwała nr 1555/246/VI/2021.

⁵⁰ Dokument ten winien stanowić podstawę realizacji projektów transportowych finansowanych w ramach Polityki Spójności UE 2021–2027. Jak podano powyżej w pkt 1.3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego, jego przyjęcie wymagane jest dla spełnienia jednego z warunków podstawowych.

w obszarach: transportu, ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania zasobów, edukacji, regionalnego rynku pracy, regionalnej kadry gospodarki opartej na wiedzy oraz sektora przedsiębiorstw (w wyniku realizacji tych umów poniesiono wydatki w łącznej kwocie 764,2 tys. zł⁵¹), które wykorzystano przy opracowaniu wstępnego projektu FE SL 2021–2027. W wyniku badania realizacji dwóch umów⁵² o najwyższych wartościach, tj. 161,4 tys. zł⁵³ i 154,4 tys. zł⁵⁴ (łącznie 315,8 tys. zł, tj. 39,2% wartości wszystkich sześciu umów) ustalono, że:

- odbiory przedmiotów zamówienia zostały udokumentowane w formie określonej w umowach, tj. protokołem zdawczo-odbiorczym; w jednym przypadku zamówienie zrealizowano terminowo, a w drugim – 21 dni po terminie określonym w umowie, przy czym nie naliczono kar umownych wobec stwierdzenia, że na należyte wykonanie tej umowy miały wpływ okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 (nieobecność pracowników i osób świadczących pracę za wynagrodzeniem na innej podstawie niż stosunek pracy, które uczestniczyły w realizacji zamówienia), tj. przesłanki określonej w art. 15r ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁵⁵;
- w każdym przypadku wynagrodzenie wypłacono wykonawcy terminowo, w kwocie określonej w umowie, na podstawie faktury wystawionej po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego;
- wyniki obydwóch ewaluacji wykorzystano przy sporządzaniu wstępnego projektu FE SL 2021–2027 do przedstawienia głównych wyzwań w zakresie rozwoju i uzasadnienia wyboru celów szczegółowych (pkt 1 *Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju i odnośne rozwiązania polityczne*) oraz rodzajów działań w ramach priorytetu V. *Społeczne Śląskie* (pkt 2 *Priorytety inne niż pomoc techniczna*).

(akta kontroli str. 264-267, 277-283, 303-309, 506-518, 560-667, 682-709, 772-787)

1.5. W sprawie zidentyfikowanych problemów i istotnego ryzyka na etapie prac związanych z przygotowaniem Programu, Marszałek WSL wyjaśnił: „Proces przygotowania regionalnego programu operacyjnego w całości uzależniony jest od postępu negocjacji MFIPR z KE w zakresie zapisów UP, KP, KPO, FST (warunkujących zakres rzeczowy wsparcia FE SL oraz harmonogram prac nad programem), w tym także linii demarkacyjnej pomiędzy funduszami, poziomem wdrażania funduszy (krajowy/regionalny). Kluczowe jest także terminowe przyjmowanie dokumentów strategicznych przez stronę rządową, jak np. UP. Niemniej jednak kontakt roboczy w ramach konsultacji z MFIPR, pozwala regionom otrzymywać informacje o etapie prac MFIPR w tym, o wynikach dialogu z KE”.

(akta kontroli str. 4, 7-8)

⁵¹ Wynagrodzenie wykonawców pomniejszone o naliczone kary umowne.

⁵² Nr 79/RR/2020 z dnia 7 stycznia 2020 r. na wykonanie ewaluacji sposobu, w jaki wsparcie w ramach RPO WSL 2014–2020 przyczyniło się do osiągnięcia celów w ramach osi priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy* oraz nr 3529/RR/2020 z dnia 21 września 2020 r. na wykonanie ewaluacji sposobu, w jaki wsparcie w ramach RPO WSL 2014–2020 przyczyniło się do osiągnięcia celów w ramach osi priorytetowej VIII *Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy*.

⁵³ Nr 3529/RR/2020 z dnia 21 września 2020 r. na wykonanie ewaluacji sposobu, w jaki wsparcie w ramach RPO WSL 2014–2020 przyczyniło się do osiągnięcia celów w ramach osi priorytetowej VIII *Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy*.

⁵⁴ Nr 79/RR/2020 z dnia 7 stycznia 2020 r. na wykonanie ewaluacji sposobu, w jaki wsparcie w ramach RPO WSL 2014–2020 przyczyniło się do osiągnięcia celów w ramach osi priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy*.

⁵⁵ Dz.U. poz. 1842, ze zm.

Ponadto, Dyrektor Departamentu RR wskazała następujące problemy/ryzyka i działania planowane/podjęte w celu ich ograniczenia:

- pandemia COVID-19 – podjęto działania w zakresie zmiany organizacji pracy (wprowadzono pracę w trybie zdalnym, prowadzono korespondencję w systemie elektronicznym e-PUAP, zastosowano na szeroką skalę elektroniczny obieg dokumentów oraz narzędzia komunikacji zdalnej, w szczególności zorganizowano konsultacje zewnętrzne wstępnego projektu FE SL 2021–2027 w trybie wideokonferencji, zamieszczono projekty dokumentów do konsultacji na stronie internetowej Programu);
- nakładanie się końcowego etapu perspektywy 2014–2020 na początkowy etap perspektywy 2021–2027, powodujące wzrost obciążenia komórek odpowiedzialnych za rozliczanie i kontrolę projektów, czy certyfikację wydatków (bieżąca obsługa projektów i wniosków o płatność oraz aktywne uczestniczenie w przygotowaniu zasad i procedur dotyczących nowej perspektywy finansowej) – planuje się zorganizować pracę w taki sposób, aby dany pracownik nie był nadmiernie obciążony i mógł sprawnie i rzetelnie wykonywać swoje obowiązki służbowe, w szczególności poprzez czasowe oddelegowanie pracowników z komórek mniej obciążonych;
- odpływ doświadczonych pracowników Departamentu RR do innych komórek organizacyjnych Urzędu lub do innych jednostek, spowodowany wypaleniem zawodowym przy wykonywaniu powtarzalnych obowiązków służbowych przez dłuższy czas oraz atrakcyjniejszymi zarobkami – umożliwia się pracownikom uczestniczenie w szkoleniach, m.in. w zakresie radzenia sobie ze stresem, organizacji pracy, współpracy w grupie, pracy pod presją czasu, pracy z trudnym klientem.

(akta kontroli str. 218, 221-222, 792-794)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

OBSZAR

2. Przygotowanie prawne i organizacyjne systemu wdrażania Funduszy Polityki Spójności na lata 2021-2027

Opis stanu
faktycznego

2.1. Proces opracowania terytorialnego planu sprawiedliwej transformacji dla WSL rozpoczęto w Departamencie RR w III kwartale 2020 r. pracami analitycznymi oraz organizacją roboczych spotkań i warsztatów, przeprowadzonych w okresie od września 2020 do czerwca 2021 r. (m.in. spotkań i warsztatów, o których mowa w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego). Opracowano wstępny projekt *Regionalnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 – v.01*, który został przyjęty przez Zarząd WSL w dniu 31 marca 2021 r.⁵⁶, a następnie – projekt *Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 – v.02*, który został przyjęty przez Zarząd WSL i skierowany do konsultacji społecznych w dniu 15 czerwca 2021 r.⁵⁷ Konsultacje te przeprowadzono w drugiej

⁵⁶ Uchwała nr 800/223/VI/2021.

⁵⁷ Uchwała nr 1463/241/VI/2021.

połowie czerwca 2021 r. W rezultacie opracowano projekt *Terytorialnego Planu Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030*⁵⁸ – v.03, który został przyjęty przez Zarząd WSL w dniu 4 sierpnia 2021 r.⁵⁹ i skierowany do MFiPR pismem z dnia 6 sierpnia 2021 r. oraz do KE w dniu 23 sierpnia 2021 r.

Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu RR „...trzecia wersja TPST Województwa Śląskiego 2030 uwzględnia robocze uwagi strony rządowej i Komisji Europejskiej, zalecenia wynikające z raportów PWC⁶⁰ oraz uwagi, które spłynęły w ramach trwającego procesu konsultacji społecznych (...) Formalne zakończenie prac będzie uzależnione od akceptacji zapisów dokumentu na poziomie ministerialnym (ewentualnych uwag) oraz Komisji Europejskiej”.

(akta kontroli str. 236-258, 323-324, 357-464, 771)

W sprawie prac nad zidentyfikowaniem potrzeb w zakresie wprowadzenia lub dostosowania obowiązujących aktów prawa miejscowego Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła, że przyjęcie regulacji i procedur na poziomie regionalnym będzie możliwe po przyjęciu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2027⁶¹, a także stosownych wytycznych przez Ministra (w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji programów operacyjnych w Polsce z prawem UE, spełnienia wymagań określonych przez KE, zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów operacyjnych i prawidłowości realizacji zadań i obowiązków określonych w ustawie wdrożeniowej). Ponadto, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „Analiza umożliwiająca potwierdzenie, że system realizacji i ramy prawne zapewnią prawidłową realizację programu regionalnego będzie możliwa na późniejszym etapie. Obecnie procedowane jest przyjęcie programu FE SL 2021-2027 oraz oczekiwane jest opublikowanie ustawy wdrożeniowej (...). Powyższe umożliwi ustanowienie ram prawnych na poziomie regionalnym”. Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła również, że możliwość przyjęcia przez Zarząd WSL wytycznych programowych instytucji zarządzającej⁶² pojawiła się na początkowym etapie perspektywy 2014–2020, a obecnie nie ma takiej możliwości, gdyż w art. 4 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy wdrożeniowej kompetencje do ich wydawania przyznano wyłącznie Ministrowi.

(akta kontroli str. 321-322)

2.2. W Urzędzie nie rozpoczęto prac nad sporządzeniem szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego⁶³ (FE SL 2021–2027), jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu RR „...z uwagi na etap prac związanych z przygotowaniem dokumentów programowych, będących podstawą do uruchomienia wsparcia finansowego w regionie w ramach perspektywy finansowej 2021-2027”. Ponadto, oceniła jako wstępny stan prac w MFiPR nad opracowaniem wytycznych, które, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy zppr, winny być uwzględnione przy przygotowaniu SzOP przez IZ. W związku z tymi pracami, terminowo (13 marca 2020 r.) przekazano do MFiPR uwagi do otrzymanego przy piśmie z dnia 28 lutego 2020 r. projektu dokumentu *Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu priorytetów (SzOP) krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2021–2027*. Uwagi te dotyczyły m.in.: potrzeby odniesienia się do wymogów wobec FST,

⁵⁸ Dalej: TPST.

⁵⁹ Uchwała nr 1798/258/VI/2021.

⁶⁰ Firma świadcząca usługi w zakresie doradztwa finansowego, gospodarczego i strategicznego.

⁶¹ Dalej: ustawa wdrożeniowa.

⁶² Dalej: IZ.

⁶³ Dalej: SzOP.

umożliwienia IZ opracowania SzOP oddzielnie dla EFS+ i EFRR, propozycji prowadzenia w systemie informatycznym całej korespondencji związanej z przygotowaniem SzOP, skrócenia terminu na wydanie opinii przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa, potrzeby wskazania terminu publikacji przyjętego SzOP i jego zmiany.

(akta kontroli str. 324, 342-356, 468-469)

2.3. W Urzędzie nie rozpoczęto prac nad ustanowieniem systemu realizacji regionalnego programu operacyjnego (FE SL 2021–2027), jak również wyznaczeniem instytucji w tym systemie (w tym nad przygotowaniem opisów funkcji/procedur dla poszczególnych instytucji systemu zarządzania i kontroli). W tej sprawie Dyrektor Departamentu RR wskazała następujące okoliczności:

- zgodnie z art. 69 ust. 11 rozporządzenia ogólnego, termin na sporządzenie opisu systemu zarządzania i kontroli (zgodnie ze wzorem przedstawionym w załączniku XVI do tego rozporządzenia) upływa z chwilą złożenia wniosku o płatność końcową za pierwszy rok obrachunkowy, nie później niż w dniu 30 czerwca 2023 r.;
- dokumenty obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji FE SL 2021–2027 mogą być przyjęte po przyjęciu tego Programu oraz uregulowań na szczeblu krajowym (ustawy wdrożeniowej i wytycznych ministerialnych dla IZ);
- biorąc pod uwagę wzór określony w załączniku XVI do rozporządzenia ogólnego można przyjąć, że opis systemu zarządzania i kontroli będzie skrócony względem obecnie obowiązującego *Opisu Funkcji i Procedur dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020*, co pozwoli bazować na dotychczasowych zapisach;
- w rozporządzeniu ogólnym i projekcie ustawy wdrożeniowej nie przewidziano dużych zmian w stosunku do poszczególnych procesów wdrażania systemu realizacji FE SL 2021–2027, co pozwala przypuszczać, że przejście do kolejnej perspektywy finansowej nastąpi w sposób płynny, mając na uwadze doświadczenie i potencjał proceduralny IZ WSL;
- IZ WSL aktywnie uczestniczy w konsultacjach projektów aktów prawnych i dokumentów dotyczących realizacji programów w zakresie Polityki Spójności na lata 2021–2027 i analizuje kierunek projektowanych zmian, co powinno przełożyć się na usprawnienie prac nad systemem realizacji Programu.

W sprawie planowanych zmian lub utrzymania dotychczasowego stanu w zakresie instytucji w systemie realizacji FE SL 2021–2027, jak również przeanalizowania dostępności zasobów, planowanego rozwiązania / połączenia / utworzenia nowych komórek organizacyjnych lub utworzenia instytucji oraz powierzenia / przypisania instytucjom/komórkom zadań/funkcji w nowej perspektywie finansowej (w tym spełnienia warunków podstawowych, realizacji programu współfinansowanego ze środków FST), Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „*Precyzyjne określenie systemu instytucjonalnego na tym etapie nie jest możliwe. Zapisy rozporządzenia PE i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz projektu ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021-2027 pozwalają przypuszczać, że dotychczasowy system instytucjonalny dla wdrażania funduszy unijnych w regionie będzie utrzymany. Jednak ze względu na brak uregulowań prawnych na szczeblu krajowym, nie jest możliwe ostateczne potwierdzenie tego i wykluczenie konieczności zmian. Jednocześnie warto nadmienić, że instytucje obecnie realizujące system wdrażania RPO WSL 2014-2020 posiadają duże doświadczenie*

i są dobrze przygotowane do wdrażania FE SL 2021–2027, dzięki czemu przejście do kolejnej perspektywy z wykorzystaniem ich potencjału przejdzie płynnie”.

W poprzedniej perspektywie finansowej podział funkcji na poziomie regionalnym⁶⁴ przedstawiał się następująco:

- funkcję IZ pełnił Zarząd WSL, zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020⁶⁵ (zadania IZ powierzono w szczególności: Departamentowi RR, Departamentowi Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Departamentowi Europejskiego Funduszu Społecznego);
- funkcję Instytucji Pośredniczącej⁶⁶ powierzono: WUP w Katowicach i ŚCP (IP), Związkowi Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (IP/ZIT) oraz Związkowi Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miastu Częstochowa i Miastu Bielsko-Biała (IP/RIT⁶⁷);
- funkcję Instytucji Certyfikującej⁶⁸ powierzono Referatowi Certyfikacji Wydatków RPO WSL w Departamencie RR.

W sprawie instytucji/komórek organizacyjnych, którym planuje się przypisać zadania IZ w zakresie rachunkowości, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła, że zadania te odzwierciedlają zadania IC w perspektywie finansowej 2014–2020 i jeśli nie pojawią się w tej kwestii zmiany w regulacjach prawnych, to zostaną powierzone Referatowi Certyfikacji Wydatków RPO WSL.

W sprawie działań jakie podjęto lub planuje się podjąć w związku z nałożeniem na IZ obowiązków zapewnienia przejrzystości procesu realizacji Funduszy Spójności i komunikacji, określonych w art. 49 rozporządzenia ogólnego, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: *„...IZ planuje utworzyć stronę internetową niezwłocznie po tym, kiedy otrzyma z Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej szablon strony internetowej zawierający układ, grafikę, kolorystykę itp. Planowany adres strony: funduszeEU.slaskie.pl. Na stronie będzie publikowany wykaz operacji, który automatycznie będzie się zaciągać z (lokalnego) systemu informatycznego (...) planuje się podpisać z beneficjentami umowę licencyjną, która będzie umożliwiać przekazywanie KE wszelkich materiałów dot. realizacji projektu”.* Tymczasem, na stronie internetowej Urzędu⁶⁹ utworzono podstronę *Fundusze Europejskie 2021–2027*⁷⁰, na której zamieszczano m.in. informacje związane z opracowywaniem projektu FE SL 2021–2027 oraz projektu TPST.

W Urzędzie podjęto działania w celu zapewnienia wypełnienia obowiązków IZ określonych w art. 42 rozporządzenia ogólnego (przekazywania do KE drogą elektroniczną określonych danych dotyczących poszczególnych programów oraz publikowania tych danych). W dniu 25 stycznia 2021 r. pracownicy Departamentu RR skierowali do Zarządu WSL sprawę wyboru modelu obsługi teleinformatycznej

⁶⁴ Według *Opisu Funkcji i Procedur dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020* wersja ósma, przyjęta uchwałą Zarządu WSL nr 2874/194/VI/2020 z dnia 9 grudnia 2020 r. (https://rpo.slaskie.pl/dokument/ofip_rpowl_2014_2020_wersja_8).

⁶⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 818, ze zm.

⁶⁶ Dalej: IP.

⁶⁷ Regionalna Inwestycja Terytorialna.

⁶⁸ Dalej: IC.

⁶⁹ www.slaskie.pl

⁷⁰ https://rpo.slaskie.pl/czytaj/fe_2021_2027

przyszłego regionalnego programu operacyjnego, spośród trzech rozwiązań zaproponowanych przez MFiPR:

- model jednolity – lokalny system informatyczny (LSI), tj. obsługa całego cyklu życia projektu w ramach LSI (modelu tego nie rekomendowano z uwagi na duże koszty i czasochłonność przygotowania oraz obciążenie administracyjne);
- model jednolity – centralny system informatyczny (CST2021)⁷¹, tj. obsługa całego cyklu życia projektu w ramach CST2021, za obsługę którego odpowiedzialne będzie MFiPR (modelu tego nie rekomendowano, z uwagi na niezapewnienie przez CST2021 wszystkich niezbędnych funkcjonalności i związaną z tym konieczność tworzenia dodatkowych zestawień oraz przeprowadzania czynności poza systemem, jak również mankamenty generatora wniosków o dofinansowanie w ramach CST2021);
- model mieszany, tj. CST2021 + lokalny generator wniosków o dofinansowanie, tj. obsługa przez LSI procesu wyboru projektów do dofinansowania oraz obsługa przez CST2021 pozostałych procesów od momentu podpisania umowy o dofinansowanie, tj. obsługa projektu, rozliczanie i certyfikacja (rekomendowano ten model, gdyż uznano, że jest optymalny i najbardziej usprawni oraz przyspieszy pracę IZ).

W dniu 27 stycznia 2021 r. Zarząd WSL, zgodnie z rekomendacją, podjął decyzję o wyborze modelu mieszanego. Pismem z dnia 5 lutego 2021 r. Wicemarszałek WSL poinformował o tym wyborze Ministra. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK, w Urzędzie (w Referacie projektowania i rozwoju systemów informatycznych Departamentu Cyfryzacji i Informatyki) trwały prace projektowe i programistyczne nad utworzeniem LSI 2021 (generatora wniosków o dofinansowanie). Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu RR „...Z informacji przekazanych przez MFiPR wynikało, że dane z lokalnych systemów informatycznych będą przekazywane każdorazowo do SR2021 tj. modułu raportującego w CST...”.

(akta kontroli str. 324-329, 747-750, 788-791, 595-800)

2.4. W toku prac nad Programem pracownicy Urzędu analizowali informacje o trudnościach finansowych i potencjalnych problemach z zapewnieniem wkładu własnego przekazywane podczas warsztatów konsultacyjnych (o których mowa w pkt 1.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego) oraz informacje pochodzące z opracowań⁷² na temat sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego⁷³. W sprawie wniosków wynikających z tych analiz i sposobu ich wykorzystania, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „ogólnie pogarsza się kondycja finansowa samorządów w woj. śląskim, co spowodowane jest m.in. wzrostem transferów dotacyjnych i subwencyjnych względem części własnej dochodów gmin, wzrostem wydatków bieżących, m.in. kosztami pracy, energii, zmianami prawnymi, zwłaszcza w sektorze oświaty i gospodarki odpadami, jak również skutkami i kosztami pandemii COVID-19. Jednocześnie, obserwuje się niekorzystne tendencje w zakresie dyspozycyjnej nadwyżki operacyjnej, co oznacza obniżenie potencjału inwestycyjnego JST. (...) Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zaproponował zastosowanie w ramach priorytetów programu maksymalnego

⁷¹ System opracowywany w MFiPR, wspierający realizację programów operacyjnych.

⁷² 1) Wyciąg z 30 października 2020 r. z opracowań: *Raport o stanie finansów jst w województwie śląskim – stan po III kwartałach 2020* autorstwa dr Jana Macieja Czajkowskiego oraz *Wyzwania dla budżetów JST województwa śląskiego na progu 2021 roku* autorstwa Grzegorza P. Kubalskiego; 2) *Stan finansów JST – raport dla Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego* z 17 lipca 2019 r.; 3) *Stan finansów JST – raport dla Senatu RP* z 10 grudnia 2020 r. opracowany przez Andrzeja Porawskiego i Jana M. Czajkowskiego.

⁷³ Dalej również: JST.

dopuszczalnego poziomu dofinansowania ze środków UE tj. 85% (zgodnie z UP), co pozwoli na etapie wdrożeniowym elastycznie dostosować poziom dofinansowania do sytuacji i potrzeb beneficjentów. Ponadto, w ramach wybranych działań, w szczególności EFS+, rozważa się zastosowanie maksymalnego progu cross-finansingu na poziomie 15%, który umożliwi częściowe poniesienie nakładów inwestycyjnych, niezbędnych do realizacji działań „miękkich” finansowanych z EFS+ (zgodnie z rozporządzeniem ogólnym, art. 25)”.
(akta kontroli str. 322-323, 330-341)

2.5. W sprawie dobrych praktyk, wynikających z doświadczeń poprzedniego okresu finansowania, wykorzystanych do przygotowywania nowej perspektywy finansowej, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „Wykorzystano doświadczenia (...) zespołów (funkcjonujących również w perspektywie 2014–2020) jak np. Zespół ds. wdrażania i monitoringu Strategii Rozwoju WSL, Komitet Monitorujący RPO 2014-2020, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego, Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, Śląska Radą Innowacji, Komitet Sterujący RIS, związki międzygminne, ponadto wykorzystano wnioski z przeprowadzonych ewaluacji do RPO WSL 2014–2020, zorganizowano warsztaty konsultacyjne z interesariuszami w regionie”.

W sprawie mechanizmów upraszczających, wykorzystanych do przygotowywania nowej perspektywy finansowej, Dyrektor Departamentu RR wyjaśniła: „W ramach prac nad projektem, bazując na dotychczasowych doświadczeniach, w tym w zakresie struktury programu, Instytucja Zarządzająca zamierza opracować wersję programu edytowalną jedynie w formacie SFC⁷⁴ i nie dublowania formatu dokumentu, jak to miało miejsce w perspektywie 2014–2020⁷⁵”.

(akta kontroli str. 668, 671)

Dyrektor RR wskazała m.in. następujące problemy/ryzka, które mogą wystąpić na etapie prac związanych z organizacją systemu wdrażania FE SL 2021–2027: opóźnienia w uchwaleniu ustawy wdrożeniowej i zawarciu z KE Umowy Partnerstwa, ograniczenie w projekcie ustawy wdrożeniowej możliwości pełnienia funkcji Menadżera Funduszu Funduszy do Banku Gospodarstwa Krajowego, co jest sprzeczne z regulacjami na szczeblu europejskim (w perspektywie 2014–2020 w województwie taką funkcję pełnił Europejski Bank Inwestycyjny), brak informacji z MFIPR o interfejsach komunikacyjnych pomiędzy centralnym systemem teleinformatycznym (CST), a tworzonym w Urzędzie lokalnym systemem informatycznym (LSI2021), odpływ z Urzędu wykwalifikowanej kadry pracowniczej, zbyt małe zasoby kadrowe do realizacji zadań jednocześnie w ramach dwóch perspektyw finansowych, brak doświadczenia we wdrażaniu nowych zakresów proponowanych do objęcia wsparciem w Programie, problemy z wyborem pośrednika finansowego w obszarze efektywności energetycznej, ryzyko niewniesienia przez pośrednika finansowego wymaganego wkładu własnego w instrument finansowy.

(akta kontroli str. 801-803)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

⁷⁴ Generowanym przez system informatyczny KE.

⁷⁵ Funkcjonowała wówczas również wersja w formacie WORD.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 3 września 2021 r.

Kontroler

Monika Kopczyk

Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach

DYREKTOR

Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach

Piotr Mikłtis